ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Αιμιλία Καραλή

Το «πριν» δεν ήταν ένας ειδυλλιακός χρόνος ευζωίας. Το κυρίαρχο οικονομικό και κοινωνικό μοντέλο δεν μετέτρεπε απλώς τον homo sapiens σε homo consumens αλλά τον μετάλλασσε σε αναλώσιμο είδος, σε πειραματόζωο αντοχής στην εξαθλίωση.

Τώρα που φαίνεται να τελείωσε η περίοδος του υποχρεωτικού εγκλεισμού για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, πληθαίνουν οι πληρωμένες φωνές που μας καλούν για επιστροφή στην κανονικότητα, για να ξαναγυρίσουμε στο σημείο που βρισκόμασταν «πριν» ενσκήψει το «κακό», για να μην επιστρέψουμε στο «χτες».

Προφανώς δεν πρόκειται για λογοπαίγνιο με τα χρονικά επιρρήματα. Όμως πρόκειται για ένα παιχνίδι που απαξιώνει την ανθρώπινη ζωή, καθώς της αφαιρεί τη μνήμη, της στερεί τη γνώση και την αφήνει έρμαιο των φόβων και των ενοχών για ό,τι «κακό» συμβεί «από δω και πέρα».

Τι μας θυμίζει λοιπόν η μνήμη; Ότι το «πριν» δεν ήταν ένας ειδυλλιακός χρόνος ευζωίας. Οι ληστρικές παρεμβάσεις στη φύση στο όνομα του ανεξέλεγκτου κέρδους των πολυεθνικών, οι βίαιες αλλαγές του τρόπου και του τόπου ζωής των έμβιων όντων ήταν η αιτία για την πρόκληση όχι μόνο της πρόσφατης πανδημίας αλλά και προηγούμενων παρόμοιων καταστάσεων, που οδήγησαν στον θάνατο εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους. Οι όροι και οι συνθήκες διατροφής, εργασίας, διαβίωσης, αξιών καθορίστηκαν από ένα οικονομικό και κοινωνικό μοντέλο που δεν μετέτρεπε απλώς τον Homo sapiens σε homo consumens, αλλά τον μετάλλασσε και σε αναλώσιμο είδος, σε πειραματόζωο αντοχής στην εξαθλίωση.
Και αυτό το «πριν» προετοίμασε το πρόσφατο «χτες».

Με ένα αποδιαρθρωμένο δημόσιο σύστημα υγείας –όπως και μια σειρά άλλα δικαιώματα– ο

εγκλεισμός στα σπίτια εμφανίστηκε σαν η μοναδική λύση για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Η επιβολή της «αυτοσωτηρίας» έγινε και ένδειξη κοινωνικής ευθύνης. **«Θα φταίτε για ό,τι πάθετε εσείς και οι άλλοι»,** ήταν στην ουσία το υπόβαθρο των οδηγιών για την αυτοπροστασία και τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας. Κι επειδή στην ανάγκη ακόμα και οι θεοί υποχωρούν, όπως μας δίδαξε ο Σιμωνίδης, παραδώσαμε τις ελευθερίες μας οι θνητοί προκειμένου να μην προσβληθούμε από τον θανατηφόρο ιό. Θα τις χαρούμε «μετά», μας υποσχέθηκαν. Και όταν έλεγαν ελευθερίες, εννοούσαν τη βόλτα, το θαλάσσιο μπάνιο, την παρέα. **Πόσο μίκρυναν, αλήθεια, τις λέξεις!**

Γιατί όλο αυτό το διάστημα, οι άλλες ελευθερίες, δηλαδή τα δικαιώματα, πριονίζονταν, όπως το δέντρο της ζωής από τους καλικάντζαρους. **Εργασία, υγεία, εκπαίδευση, τέχνη, περιβάλλον** μετρήθηκαν για άλλη μια φορά κι αποφασίστηκε με νόμους να γίνουν ακόμα πιο λειψά, για να θυμηθούμε και να παραφράσουμε λίγο τη Βίβλο.

> Οι μεγάλες κρίσεις πάντοτε χρησιμοποιούνται από την εξουσία για να γίνει ακόμη πιο σκληρή

Οι μεγάλες κρίσεις πάντοτε χρησιμοποιούνται από την εξουσία για να γίνει ακόμη πιο σκληρή. Και αυτό μας το έχει μάθει η Ιστορία. Οι μέχρι χτες «ήρωες» που κράτησαν **την κοινωνία όρθια** –όπως μας έλεγαν όσοι μέχρι πρότινος έκαναν τα πάντα για να την κρατήσουν **γονατισμένη**– οι αφανείς, οι ταπεινοί, οι αόρατοι που δοξάστηκαν στα διαφημιστικά σποτ, αποκαθηλώνονται. Πρέπει –λένε– να ξεκινήσει η οικονομία: **με χαμηλότερους μισθούς, με λιγότερα δικαιώματα, με πιο περιορισμένη μόρφωση, με αποψιλωμένα δάση, με παραδομένη στους ιδιώτες υγεία.**

Διδαχτήκαμε πολλά, λοιπόν, από το «χτες». Αυτό δεν σημαίνει ότι όλοι κατανοήσαμε τα ίδια. Άλλοι θα πορευτούν αναζητώντας ευκαιρίες για περισσότερα κέρδη, για μεγαλύτερη δύναμη, εκμεταλλευόμενοι την αδυναμία των άλλων. Άλλοι θα συνεχίσουν υποταγμένοι στο φόβο, στην καχυποψία, στη μοιρολατρία. Άλλοι θα εξακολουθήσουν να είναι παραδομένοι στις αυταπάτες πως κάπως, κάπου, κάποτε θα υπάρξει μια ξαφνική επιφοίτηση, θα «ξυπνήσει το θύμα και θα ‘ρθει ανάποδα ο ντουνιάς». Μπορεί…

Άλλοι, ίσως, αρχίσουν να σκέφτονται ότι πάντοτε ένα τέλος σηματοδοτεί μια καινούρια αρχή, πιο δύσκολη και ίσως πιο επώδυνη. Πάντως, αυτή η αρχή δεν μπορεί παρά να είναι πιο αποφασιστική και δυναμική, στηριγμένη στη γνώση που προσέφερε η πρόσφατη εμπειρία. Κι

η γνώση αυτή φανερώνει πως όσο διαρκεί αυτό το καθεστώς που δημιουργεί τις πανδημίες για να μπορεί να υπάρχει, τόσο θα πολλαπλασιάζονται και οι θρήνοι για τη ζωή που χάνεται. «**Από το τέλος ξεκινάμε»,** λοιπόν, όπως έγραφε και ο **Τ. Σ. Έλιοτ.**

Πηγή: ***ΠΡΙΝ***